

om, hvorvidt der ikke tidligere, naar man havde behandlet de til Kirken henlagte Midler rigtig kunde have været Midler dertil, medens man nu negter Midlerne dertil, fordi Staten ikke lanser sig forpligtet til at udrede dem. Dette er Hovedgrunden til at beholde som Grundlag, hvad man nu har, og hvad man har modtaget fra Fortiden, saa at man siger, at man ikke nu vil en fuldstændig Opgjørelse mellem Kirken og Staten i Henseende til det Beløb, som Kirken trænger til, men derimod vil lade Kirken beholde som Understøttelse, hvad den fra Arilds Tid har havt, og blot, idet man ifølge Statens Ret udøver sit Formynderskab over Kirken, i økonomisk Henseende, vil søge at hjælpe den til at bevæge sig saa frit, at den ved en rigtig Anvendelse af Midlerne bedre end hidtil kan tilfredsstille sine Formaal. Det er dette Synspunkt, der gjør, at jeg ubetinget maa fastholde i dets Grundtræk det Forslag, som den høitærede Minister havde forelagt. Spørgsmaalene om de enkelte Beløb, om de enkelte Dele af Indtægterne, om Præstegaardenes Størrelse, om det Antal af Lønder Byg, der skal tillægges Embederne osv. — ja, det er Spørgsmaal, som man indtil en vis Grad kan forhandle frit om. Men Hovedsagen er, at man ikke nu gaar hen — maasse med Tanker i Baghaanden, som ikke træde tydelig frem — og sammenfiltrer Statens almindelige Midler med det, der fra Arilds Tid har været henlagt til et stort og væsentligt Formaal, som man vel vil forpligte sig til ogsaa for Fremtiden at yde sin fulde Understøttelse, men saaledes, at man derved udsætter sig for idelig Strid — der nu ikke kan finde Sted — om, hvorvidt Staten i saa Henseende opfylder sine Forpligtelser, og Tilfagn mod Kirken eller ikke. For denne Strid ere vi fri, saalænge vi lade Kirken i det Væsentlige beholde, hvad den har. Lad os altsaa borttage de Indtægter, der forstyrre Kirkens egen Virksomhed overfor Menighedsmedlemmerne, men lad os forresten lade den beholde, hvad den har, idet vi dog tillige ifølge vor Ret over disse Midler gribe ind for at ordne deres Anvendelse paa en saadan Maade, at de strække bedre til end hidtil, saa

at Kirken ikke behøver at komme til os med Bøddinger om noget Mere, men det der er overleveret fra Fæddene, ved forstandig Økonomi bringes til at udrette mere end hidtil. — Jeg stemmer altsaa forsaavidt med det ærede Medlem, der sidst havde Ordet, som jeg ønsker, at der fra Landstinget maa fremkomme en klar Udtalelse om, hvad det vil, idet jeg derhos haaber, at Landstinget vil, at denne Sag skal ordnes paa det Grundlag, som i Henhold til Kirkekommisjonen's Forhandlinger er opstillet af den høitærede Kirkeminister, om end med rimelige Modifikationer i det Enkelte. Saadanne ere jo tilbørlig allerede antydede af et Mindretal i det andet Thing, men jeg skal i dette Dieblis ikke tale mig nærmere om disse Forandringer, men forbeholde mig fuldkommen Frihed til at vurdere de enkelte Forslag, der saaledes ere gjorte, naar vi senere komme ind paa deres Realitet.

Nasmusen. Den ærede Landstingsmand for Ste. Kreds (Drenbøll) begyndte sit Foredrag med at lade Landstinget forstaa, hvad Hensigt de havde, som holdt paa, at de geistlige Embedsmænds Indtægter skulde ind i Statskassen. Jeg vil, da jeg er en af dem, der holde paa, at dette maa ske, dertil kun svare, at den ærede Landstingsmand havde gjort bedre, i at lade os tale, som ere af den Anskuelse, thi da vilde han bedre have faaet at vide, hvad vore Beveggrunde ere dertil. Det er vistnok ikke under glædelige Udsigter, at Landstinget skal gaa til at behandle denne Sag, efterat vi have hørt den høitærede Ministers Udtalelser og erfaret det Standpunkt, han endnu staar paa. De to Forslag, der foreligge, Regeringens og Folkethingets, ere jo meget vidt forskellige fra hinanden, ja, der er endogaa en Grundspøkkjellighed tilstede imellem dem. Nu vil jeg forøvrigt for mit Vedkommende bemærke, at det, som jeg synes, at den ærede sidste Tale troede var Hovedspøkkjellen, maasse dog kunde jevnes. Jeg tror imidlertid ikke, at just det er Hovedspøkkjellen, om Indtægterne skulle ind i Statskassen eller i en særegen Fond, som faar sin Plads paa Finansloven; jeg tror langt fra, at det er den værste Uansødssten. Nei, Tingen er den, at